

NGAAHI FOUNGA NGĀUE LELEI TAHĀ

TŪHULU KI HE MALU MO E HAO 'I HE HALA PULE'ANGĀ

TAUHI KI HE TO'OHEMÁ

- Faka'uli ma'u pē 'i he tafa'aki to'ohema 'o e hala pule'angá 'i Nu'u Sila.

NGAAHI LETA MALU'I 'I HE SEA NOFO'ANGÁ

- **Ko e tokotaha kotoa pē** 'i he me'alelé **kuo pau ke ne tui** ha **leta malu'i 'i he sea nofo'angá** pe **sea malu'i ki he kauleká**.
- Ko e 'ikai ko ia ke tui ha leta malu'i 'e hilifaki atu ki ai ha **tautea pa'anga 'e \$150**.

KO E FAKALAKÁ (OVERTAKING) PEA MO E TUKUANGE KE FAKALAKÁ (PASSING)

- Kuo pau ke ke toki fakalaka pē 'i ha me'alele 'e taha 'i he taimi 'okú ke lava ai 'o sio mahino lelei 'i ha mita 'e 100 pe lahi ange.
- Kuo pau ke '**oua 'aupito** na'á ke kolosi 'i ha laine hangatonu lanu engeenga 'i ho kauhalá ke fakalaka 'i ha me'alele.

TU'UNGA VAVE 'O E FAKA'ULÍ

- Kuo pau ke ke tauhi ki he ngaahi fakangatangata ki he tu'unga vave ki he faka'ulí 'o fakatatau ki he ngaahi faka'ilonga halá.
- Ko e **ngaahi tautea pa'anga ki he lele lahi 'oku a'u hake ki he \$630** ki he lele vave ange 'i he tu'unga vave 'oku fakangatangata ki aí.

NGAAHI ME'A 'OKU NAU TO'O 'A E TOKANGÁ MO E NGAARI TELEFONI TO'OTO'Ó

'Oku 'ikai ngofua ke ke ngāue'aki 'a ho'o telefoni to'oto'ó lolotonga 'a ho'o faka'ulí. **Tautea pa'angá = \$80**

NGAAHI FETAULAKI'ANGÁ

'I he ngaahi faka'ilonga tu'ú (stop sign), kuo pau ke mātu'aki tu'u 'aupito 'a e me'alelé, pea talitali (give way) ke 'atā 'a e halá méi he ngaahi me'alele kotoa pē.

Tautea pa'angá = \$150

'I he ngaahi afenga takai (roundabouts), kuo pau ke ke talitali ke 'atā 'a e halá méi he ngaahi me'alele 'i ho tafa'aki to'omata'ú. Kuo pau ke ke lele takai 'i he afenga takai 'o hu'u fakato'omata'u (clockwise).

Tautea pa'angá = \$150

'I ha faka'ilonga talitali (give way sign), kuo pau ke ke talitali ke 'atā 'a e halá meí he ngaahi me'alele 'oku 'i he fetaulaki'anga 'o e halá. Kapau 'okú ke afe, kuo pau foki ke ke talitali ke fakalaka 'a e ngaahi me'alele 'oku 'ikai ke nau afé.

Taufea pa'angá = \$150

NGAAHI KOLOSI'ANGA 'I HE HALANGA LĒLUÉ

Fiema'u koe ke ke TU'U pea Sio ki he ongo tafa'akí fakatou'osi kimu'a peá ke toki kolosi. ki he tafa'aki 'e tahá.

Kapau 'oku takamokamo mai 'a e maamá, tatangi mo e fafangú, pea kamata ke 'alu hifo ki lalo 'a e matapā ta'ofi hū'angá, kuo pau leva ke ke tu'u.

'Oku nau ngāue fakahangatonu pē kinautolu (automatic) 'i he fakaofi mai 'a ha lēlue. 'Oku kei fiema'u pē ia ke ke sio tokanga.

TU'U KI HE KAU POLISÍ PE NGAahi SĒVESI TOKONI FAKAVAVEVAVÉ

- Kau Polisí – Maama Lanu Kulokula mo e Pulū
- Me'alele Fakafalemahakí – Lanu Kulokula mo e Hinehina
- Tāmate Afí – Lanu Kulokula mo e Hinehina

Kapau 'oku muimui atu ha taha 'o e ngaahi me'alelé ni 'o ngāue'aki 'a 'enau ngaahi maama faka'ilongá pea mo e/pe ko e me'a fakaongó (siren), nga'unu ki ho tafa'aki to'ohemá peá ke tu'u kapau ko ha me'alele 'a e kau polisí. **Tautea pa'angá = \$150**

NGAAHI FIEMA'U KI HE LAISENI FAKA'ULÍ

- Kuo pau ke ke 'alu ma'u pē mo ho'o laiseni faka'ulí 'i he taimi 'okú ke faka'uli aí.
- Hili ha māhina 'e 12 'o ho'o nofo 'i Nu'u Silá, kuo pau ke ma'u ha'o laiseni faka'uli Nu'u Sila.

FAKA'ULI KONAÁ

Ko e ngaahi lao ko 'ení 'oku kaunga atu ia ki he faka'uli konā 'i Nu'u Silá:

- Si'i hifo 'i he ta'u 20 - 'Oku matu'aki tapui 'aupito (zero-alcohol limit) 'a e ma'u kava mālohí kapau 'okú ke si'isi'i ange 'i he ta'u 20.
- Ta'u 20 pe motu'a ange ai - Kuo pau ke 'oua na'á ke faka'uli kapau kuó ke ma'u ha kavamālohi 'oku laka hake 'i he tu'unga fakangatangata fakalaó.
- Ko ha fa'ahinga ma'u kavamālohi pē te ne uesia 'a e malava ko ia ke ke faka'ulí.

Kapau 'e ma'u koe 'i Nu'u Sila 'okú ke faka'uli lolotonga 'okú ke konā, ko e ngaahi tautea pa'angá 'oku kamata ia meí he \$250 ki he \$4500

NGAAHI FAKATU'UTĀMAKÍ

- Tu'u, fakapapau'i 'oku sai pē 'a kinautolu na'e kau ki aí, pea 'oatu fakafetongi homou hingoá mo e tu'asilá.

FALE'I - Fakapapau'i 'oku 'i ai ha'o malu'i 3rd party (malu'i ki ha'o mo'ua fakalao 'i hano fakahoko 'e ho'o me'alelé ha maumau ki ha me'alele pe koloa 'a ha tokotaha kehe) kimu'a peá ke toki faka'ulí.